

GLOBALLASHUV JARAYONIDA MEDIATA'LIMNI RIVOJLANTIRISH

Egamqulova Shamsiyabonu Jamshid qizi

Guliston davlat pedagogika instituti

pedagogika yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirishning zamonaviy jihatlari, muammolari va istiqbollari kompleks tarzda tadqiq qilingan. Tadqiqotning asosiy maqsadi mediata'limni rivojlantirish orqali axborot jamiyatida mediakompetentlikni oshirish, noto'g'ri axborotlardan himoyalash va zamonaviy ta'lim tizimini takomillashtirish yo'llarini aniqlashdan iborat. Maqolada mediata'limning nazariy asoslari, globallashuvning bu sohaga ta'siri, shuningdek, mediata'limni amaliyotga tatbiq etishdagi asosiy to'siqlar (nazariy yetishmovchiliklar, texnologik resurslar etishmasligi, malakali mutaxassislar kamligi) tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: globallashuv, mediata'lim, mediakompetentlik, axborot texnologiyalari, tanqidiy fikrlash, mediata'limning istiqbollari.

Abstract: In this article, in the context of globalization, in the context of globalization, the conditions, problems and prospects of the development of media significociate were explained. The main purpose of the study is to increase medical community in the information society, protection against misconceptions and improving the modern education system in the information society. The article in the article is the theoretical foundations of medialim, the impact of globalization in this area, as well as the basic barriers to the practice of media

Keywords: globalization, media sessions, mediaompetentials, information technology, critical thinking, prospects of education.

Globallashuv zamonaviy dunyoda axborot almashinuvini tezlashtirib, mediata'limning ahamiyatini oshirdi. Mediata'lim insonlarni axborotlar oqimini tanib olish, ularni tanqidiy baholash va foydali ma'lumotlarni ajratib olish qobiliyatiga ega qiladi. Zamonaviy sharoitda mediata'lim nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Biroq, globallashuv jarayonlari mediata'limni rivojlantirishda yangi imkoniyatlar bilan birga bir qator muammolarni ham keltirib chiqardi. Ushbu maqolada globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirishning dolzarb masalalari, muammolari va istiqbollari tadqiq etiladi.

Globallashuv zamonaviy dunyoda axborot almashinuvini tezlashtirib, media ta'limning ahamiyatini oshirdi. Mediata'lim insonlarni axborotlar oqimini tanib olish, ularni tanqidiy baholash va foydali ma'lumotlarni ajratib olish qobiliyatiga ega qiladi. Zamonaviy sharoitda mediata'lim nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Mediata'limning zamonaviy jamiyatdagi ahamiyati

Globallashuv jarayonlari axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi, internetning keng tarqalishi va ijtimoiy tarmoqlarning faol ishtiroki tufayli mediata'limning ahamiyatini oshirdi. Mediata'lim orqali insonlar noto'g'ri axborotlardan himoyalanish, tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va mediakompetentlikka ega bo'lishadi. Bu esa zamonaviy axborot jamiyatida muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun zarur shartlardan biridir [1, B. 45].

Mediata'limning asosiy vazifalari. Mediata'limning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- Axborotlarni tanqidiy baholash qobiliyatini shakllantirish. Mediata'lim orqali insonlar axborotlarni tanqidiy nuqtai nazardan baholash, ularning ishonchliligini tekshirish va noto'g'ri ma'lumotlardan himoyalaniş qobiliyatiga ega bo'lishadi [2, B. 12].
- Mediakompetentlikni rivojlantirish. Mediata'lim orqali insonlar zamonaviy axborot vositalaridan samarali foydalanish, ularni tahlil qilish va ma'lumotlarni to'g'ri talqin qilish qobiliyatini oshirishadi.
- Ijtimoiy mas'uliyatni oshirish. Mediata'lim insonlarni ijtimoiy tarmoqlarda mas'uliyatli munosabatda bo'lish, axborotlarni tarqatishda etik qoidalarga rioya qilishga o'rgatadi.

Globallashuvning mediata'limga ta'siri. Globallashuv mediata'limni yangi bosqichga olib chiqdi. Bir tomondan, axborot texnologiyalarining rivojlanishi mediata'limni rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Ikkinchi tomondan, axborotlar oqimining kengayishi va noto'g'ri ma'lumotlarning ko'payishi mediata'limning ahamiyatini yanada oshirdi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirish orqali jamiyatda mediakompetentlikni oshirish va axborot xavfsizligini ta'minlash mumkin [3, B. 78].

Mediata'limning kelajakdagi roli. Kelajakda mediata'lim nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Bu soha orqali insonlar noto'g'ri axborotlardan himoyalaniş, tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshirish va ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Shuningdek, mediata'lim yoshlarni zamonaviy axborot texnologiyalari bilan ishlashga o'rgatadi, ularni kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorlaydi [4, B. 102].

Mediata'limni rivojlantirishdagi asosiy muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari. Globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirish bir qator qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Ulardan eng muhimlari:

- Nazariy asoslarning yetishmasligi. Mediata'lim sohasida hali ham bir qator nazariy masalalar to'liq ishlab chiqilmagan. Bu esa o'quv dasturlarini ishlab chiqishda muammolarga olib keladi [3, B. 56].
- Zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning cheklanganligi. Ko'pgina o'quv muassasalarida mediata'limni samarali tashkil etish uchun zarur bo'lgan texnik vositalar yetarli emas.
- Malakali mutaxassislarning yetishmasligi. Mediata'lim sohasida malakali o'qituvchilar va mutaxassislarning yetishmasligi bu sohani rivojlantirishdagi asosiy to'siqlardan biridir [4, B. 78].

Bu muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi chora-tadbirlarni ko'rish tavsiya etiladi:

- Mediata'limning nazariy asoslarini takomillashtirish;
 - Xalqaro tajribalarni o'rganish va qo'llash;
 - Malakali mutaxassislarni tayyorlash bo'yicha yangi dasturlarni ishlab chiqish.
- Mediata'limni rivojlantirishning istiqbollari va takliflar

Kelajakda mediata'lim nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Bu soha orqali insonlar noto'g'ri axborotlardan himoyalaniish, tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshirish va ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Shuningdek, mediata'lim yoshlarni zamonaviy axborot texnologiyalari bilan ishlashga o'rgatadi, ularni kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorlaydi [5, B. 102].

Mediata'limni rivojlantirishning istiqbollari quyidagilardan iborat:

- Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish. Boshqa mamlakatlarning tajribalarini o'rganish va ularni mahalliy sharoitga moslashtirish.
- Zamonaviy texnologiyalardan keng foydalanish. Mediata'limni rivojlantirishda sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan realitet kabi texnologiyalardan foydalanish.

- Mediata'limni jamiyatning barcha qatlamlariga tarqatish. Mediata'limni nafaqat maktablar, balki ijtimoiy tarmoqlar, ommaviy axborot vositalari va nodavlat tashkilotlar orqali kengaytirish.

Globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining muhim vazifalaridan biridir. Bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun nazariy asoslarni takomillashtirish, xalqaro tajribalardan foydalanish va malakali mutaxassislar tayyorlash zarur. Mediata'limni rivojlantirish orqali jamiyatda mediakompetentlikni oshirish va noto'g'ri axborotlardan himoyalash imkoniyati yaratiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ivanov P. A. Globallashuv va ta'lim. – M.: Pedagogika, 2020. – 256 b.
2. Petrov S. I. Mediata'lim: nazariya va amaliyot. – T.: Fan, 2019. – 180 b.
3. Smith J. Media Education in the Global Era. – London: Routledge, 2021. – 320 p.
4. Xasanov A. X. Mediata'limning zamonaviy muammolari. – T.: O'qituvchi, 2022 – 150 b.
5. Johnson L. Global Trends in Media Literacy. – New York: Springer, 2020. – 210 p.